

MRF 2025.59

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 7. januar 2025, j.nr. 20/07226

Stadfæstet afslag fra januar 2019 på at meddele påbud til lodsejer efter vandløbslovens § 54, stk. 1, om genopretning af dræn af hensyn til naboejendoms vandlidende arealer, da kommunen havde oplyst sagen tilstrækkeligt, herunder at der i skel mellem ejendommene var to § 3-søer, hvilket understøttede, at det ikke var sandsynliggjort, at der tidligere havde afvanding over skel.

Sagen omhandlede afvandingsforhold for to ejendomme beliggende ved Petersborg, hvor arealer ved skelgrænsen for N's sydligt beliggende ejendom var vandlidende. N gjorde gældende, at forholdet var opstået efter år 2000 i forbindelse med, at der på E's nordligt beliggende ejendom var foretaget grubning med henblik på etablering af skov, hvorved et drænforløb skulle være blevet beskadiget. Ved tilsyn i 2018 konstaterede Randers Kommune, at der på N's ejendom var registreret en sø omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og at der ved skellet til E's ejendom ligeledes var registreret en § 3-sø, og at der var flere brønde for dræn. Endvidere blev det konstateret, at topografien for området udviste en naturlig barriere for direkte afstrømning i form af bakkekam mod nord, og at der var et overordnet fald mod skelgrænsen mellem de to ejendomme. I afgørelse af 25. januar 2019 meddelte Randers Kommune

afslag på at meddele påbud efter vandløbslovens § 54, stk. 1, vedrørende genopretning af afvandingsforholdene, da det blev lagt til grund, at det ikke var sandsynliggjort, at der havde været et drænforløb med afvanding for den sydligt beliggende ejendom over naboejendommen mod nord. Afgørelsen blev påklaget af N, der gjorde gældende, at der havde været et drænforløb. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) lagde for afgørelsen til grund, at kommunen havde konstateret, at der på begge ejendomme var søer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og at topografien afskar afstrømning fra N's ejendom mod nord, ligesom der forelå et overordnet fald mod N's ejendom. På den baggrund anså Miljø- og Fødevarerklagenævnet i forhold til officialprincippet sagen for tilstrækkeligt oplyst, hvorefter nævnet stadfæstede afgørelsen.

Kommentar: Klagenævnets afgørelse vedrører en seks år gammel sag, hvor nævnet nøjes med at lægge kommunens oplysninger til grund, hvorfor det kan virke uforståeligt, at det tog seks år at få afsluttet sagen, når nævnet ikke i øvrigt ses at have efterprøvet sagens faktum. Det må endvidere undre, at nævnet ikke oplyser, hvilke(n) bestemmelse(r) i vandløbsloven som potentielt kunne være overtrådt i sagen. Dette er bl.a. vandløbslovens § 6 om ændringer i afvandingsforholdene, jf. herom **MRF 2023.23 V** og **MRF 2024.230 Mfk**. Derimod må det hilses velkomment, at nævnet nu behandler afgørelser om afslag på at udstede lovliggørelsespåbud efter vandløbslovens § 54, jf. FOB 2020-37.

Stadfæstelse af afslag i sag om genopretningspåbud af dræn i Randers Kommune

Sag: 20/07226

Dato: 7. januar 2025

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter vandløbslovens § 54, stk. 1, jf. 80, stk. 1.^[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Randers Kommunes afgørelse af 25. januar 2019 om afslag på at meddele genopretningspåbud af dræn på [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen kan anlægges ved domstolene.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Ejeren af [Matrikelnummer 2], Helsted By, Helsted, der er nabo til ejendommen for det i sagen omhandlede dræn, har den 7. januar 2019 påklaget varslingen af afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klager har navnlig anført, at

- der på [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup er gravet dræn op, så klager ikke kan komme af med vand på sin ejendom.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen og området

Sagen omhandler drænforhold på [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup, som mod nord er afgrænset af [Adresse 1]. Det fremgår af Danmarks Miljøportal,[4] at der på den sydlige del af matriklen er beliggende en vejledende registreret § 3-beskyttet sø/vandhul efter naturbeskyttelsesloven,[5] hvorfra der er gravet en grøft, mod nord på ejendommen. På en større del af ejendommen ses beplantning, hvilket ifølge sagens oplysninger har karakteristisk af skov.

Syd for den ovenstående matrikel ligger nabomatriklen, [Matrikelnummer 2], Helsted By, Helsted, hvorpå der tæt på skelgrænsen mellem de to ejendomme også er beliggende en sø/vandhul, der er vejledende registreret som § 3-beskyttet.

Imellem de to ejendomme og de beskyttede søer/vandhuller ligger en skelbrønd (brønd 1). Længere mod syd set fra skelbrønden ligger to brønde og et sydligt liggende dræn. Den ene af de to øvrige brønde (brønd 2) er placeret nær skelgrænsen mellem [Matrikelnummer 2], Helsted By, Helsted, og en naboejendom mod syd. Den tredje brønd (brønd 3) ligger længere igen mod syd.

2.2 Den påklagede afgørelse

Randers Kommune har den 25. januar 2019 i medfør af vandløbslovens § 54, stk. 1 truffet afgørelse om afslag på at meddele genopretningspåbud af dræn til ejerne af [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup.

Om baggrunden for afgørelsen har Randers Kommune oplyst, at kommunen har modtaget en klage fra ejeren af [Matrikelnummer 2], Helsted By, Helsted, om afvandingsproblemer på arealet omkring vandhullet. Ifølge klager skyldes problemerne, at et dræn på nabomatriklen [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup er kørt i stykker i forbindelse med skovplantning på ejendommen omkring år 2000, hvilket ikke er genoprettet. Drænet har efter klagers opfattelse været etableret fra syd til skelbrønden for at afvande græsarealer på ejendommen. Herefter har det ført mod nord over [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup frem til udløb ved [Adresse 1]. Klager har til kommunen oplyst, at afvandingen senere hen har været forsøgt genoprettet ved at grave en bred grøft mod nord på

[Matrikelnummer 1], Borup By, Borup. Grøften har virket nærmest som et reservoir, og har samlet overfladevandet tæt ved skel.

Randers Kommune har den 25. april 2018 foretaget besigtigelse i området, hvor kommunen fandt, at der ved skelbrønden (brønd 1) stod vand i terræn, og at det ikke var muligt at se strømningsretningen. Efterfølgende er bunden af af-/tilløbsrør ved skelbrønden blevet målt til kote 47,6 m og 47,7 m DV90 ved to uafhængige målinger. På besigtigelsestidspunktet kunne kommunen ved brønd 2 ikke se en strømnings bevægelse, men det blev observeret, at brønden var monteret med en pumpe, som kunne holde vandstanden nede. Bundkoten er efterfølgende målt til 48,28 m og 48,20 m DV90. Ved brønd 3 konstaterede kommunen ved besigtigelsen, at vandstanden næsten var i terræn. Bunden er senere målt til 48,46 m DV90.

Derudover har Randers Kommune ved sagens behandling undersøgt højdekurver i området, men har fundet det svært at vurdere, om der kan være en forbindelse mellem et dræn ved vandhullet, grøften og et udløb til [Adresse 1]. Kommunen har forespurgt ejeren af ejendommen beliggende ved udløbet til [Adresse 1], som har udtalt, at denne ikke var vidende om, at vand fra vandhullet blev ledt til den åbne grøft. Det fremgår af kortmateriale, der angiver koter, at der ved denne ejendom er målt en kote på omtrent 41 m DV90.

Randers Kommune har ved afgørelsen vurderet, at hvis der udelukkende ses på koter og strømningsretning kan det ikke udelukkes, at overfladevand kan strømme mod nord, idet vandhullet ligger højere i omtrent kote 48 m, hvor bundkoten ved [Adresse 1] ligger i ca. kote 41 m DV90. Kommunen har dog også inddraget, at der mellem vandhullet og udløbet ved [Adresse 1] ligger en bakkekam med kløft mod nordvest, og når der ses på højdekurver, er det efter kommunens vurdering ikke sandsynligt, at der tidligere er gravet et dræn ned for at afvande arealet mod nord.

Randers Kommune har ved afgørelsen vurderet, at det er mere sandsynligt, at vandets strømningsretning går mod området mellem de to ejendomme, ved det nuværende vandhul på klagers matrikel og det vandlidende areal på [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup. Hertil har kommunen bemærket, at år 2017 og foråret 2018 var vådt, hvorfor grundvandet stod højt med overfladevand på arealet, hvilket ifølge kommunen formentligt kan forklare, at arealet var vandmættet. Videre har kommunen lagt vægt på, at vandhullet og det vandlidende areal begge er registreret som § 3-beskyttet efter naturbeskyttelsesloven, hvilket efter kommunens opfattelse taler for, at der er

tilledning af overfaldevand til området. Derudover har kommunen påpeget, at topografien for området viser en naturlig barriere mod nord for direkte afstrømning, og et overordnet fald mod vandhullet.

Randers Kommune har på den baggrund vurderet, at det ikke er sandsynliggjort, at der har været nedgravet et dræn med afvanding mod nord, og har dermed ikke fundet grundlag for at udstede et genopretningspåbud efter vandløbsloven. Kommunen har fremhævet, at der i sagen er tale om en situation, hvor der ikke er tilstrækkelig dokumentation for, at dræn og nuværende grøft er etableret med henblik på afvanding af [Matrikelnummer 2], Helsted By, Helsted over [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup og videre til [Adresse 1].

2.3 Klagens indhold

Klager har anført, at der på naboejendommen, [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup, er gravet en sø, hvor der ved dens etablering er gravet dræn over, så klager nu ikke kan komme af med vand.

Klager har ved supplerende klagebemærkninger af 21. februar 2023 oplyst, at klager har haft kontakt med den entreprenør, der har gravet grøften gennem skoven på naboejendommen. Entreprenøren har ifølge klager oplyst, at de har kørt gamle drænrør væk. I tilknytning hertil har klager oplyst, at entreprenøren har ejet gården inden der blev dybdepløvet og plantet skov. I den forbindelse har klager påpeget, at den nye ejer af [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup selv har snakket med entreprenøren, og dermed godt ved det.

2.4 Randers Kommunes bemærkninger til klagen

Randers Kommune har den 25. marts 2019 bemærket, at det i sagsforløbet ikke er oplyst, at der er gravet en sø på [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup, men at der er oprenset en grøft, der under forløbet har stået med høj vandstand.

Videre har Randers Kommune påpeget, at ejeren af [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup efterfølgende har fremsendt en erklæring fra tidligere ejer og naboer til ejendommen, hvori de tilkendegiver, at de ikke har haft kendskab til et drænforløb fra vandhullet.

2.5 Andre bemærkninger til klagen

Ejeren af [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup har i forbindelse med den indsendte erklæring af 19. februar 2019 til Randers Kommune oplyst, at der i Hedeselskabets gamle drænarkiv ikke findes oplysninger om dræn eller drænprojekter på deres ejendom.

Videre har ejeren af [Matrikelnummer 1] oplyst, at ejer af ejendommen ved [Adresse 1], som kommunen også har forespurgt, har oplyst, at området omkring vandhullet på klagers matrikel altid har været et vådt område, hvilket ifølge ejeren bekræftes af gamle luftfotos fra før skoven blev plantet. Af historiske kort kan der ifølge ejeren desuden ses et vådområde (kær) umiddelbart syd for dennes matrikel, og i skellet mellem [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup og [Matrikelnummer 2], Helsted By, Helsted samt grøfter fra både nord og syd, der leder til dette.

Videre fremgår det af det indsendte fra ejeren af [Matrikelnummer 1], at terrænet stiger fra vandhullerne på de omhandlede matrikler mod nord før det igen falder længere mod nord. Terrænforholdene samt de gamle kort viser ifølge ejeren, at området er afvandet mod det lave område mellem de to ejendomme. Højdekurver og tidligere fremsendte opmålte koter viser desuden, at et eventuelt dræn placeret i den laveste korridor fra vandhullerne mod nord (hvor der tidligere, efter at skoven er etableret, er forsøgt gravet en grøft) skulle have været nedlagt i en dybde af op til 2,5 m under terræn for at føre vandet igennem området og frem til slugten på [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup. Samlet set er der efter ejerens opfattelse, intet der viser eller indikerer, at der skulle have været anlagt et dræn fra [Matrikelnummer 2] Helsted By, Helsted mod nord via [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup.

Derudover har ejeren af [Matrikelnummer 1] oplyst, at der jf. et rids fra Hedeselskabet 1969 er et eksisterende dræn fra [Adresse 2], der afvander arealer i umiddelbar nærhed af det våde område, og som er sluttet på et sydgående hoveddræn. Ved indmåling af dræn den 11. og 12. maj 2018 blev dæksler på dette dræn løftet, og det sås, at drænet ikke "trak". Hvis dette dræn, hvor der kan være tilsluttet sidedræn, er stoppet, kan det ifølge ejeren ikke udelukkes, at det kan påvirke vandstanden i området, herunder området lige syd for Petersborg. I øvrigt vurderer ejeren, at det vil være enkelt at dræne området ved Petersborg mod syd til det eksisterende sydgående hoveddræn. Det vil i så fald reducere tilstrømningen til vandhullet.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det følger af vandløbslovens § 54, stk. 1, at hvis vandløb, diger, bygværker eller andre anlæg omfattet af loven beskadiges, eller der foretages foranstaltninger i strid med loven, kan vandløbsmyndigheden meddele påbud om genoprettelse af den tidligere tilstand.

Det følger af officialprincippet, eller undersøgelsesprincippet, at en offentlig myndighed har pligt til at oplyse en sag tilstrækkeligt, inden myndigheden træffer afgørelse i sagen. Formålet med officialprincippet er at understøtte, at der træffes materielt lovlige og rigtige afgørelser. Officialprincippet forpligter blandt andet myndigheden til aktivt at sikre, at alle relevante og nødvendige oplysninger bliver indsamlet og kontrolleret. Princippet er ikke lovfæstet, men er udtryk for en almindelig retsgrundsætning.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder efter en samlet vurdering af sagens oplysninger, at Randers Kommune har belyst de relevante forhold i sagen, og nævnet finder ikke anledning til at tilsidesætte kommunes vurdering af, at der ikke er tilstrækkelig grundlag for at meddele et genopretningspåbud efter vandløbsloven.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har lagt vægt på, at Randers Kommune til sagens oplysning har foretaget besigtigelse og har indhentet oplysninger fra sagens parter samt inddraget kote målinger, højdekurver mv. for området. I forlængelse heraf har nævnet lagt vægt på, at der i sagen er uoverensstemmende oplysninger i forhold til fastlæggelse af, om der har været et drænforløb over [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup. Dernæst har nævnet lagt vægt på, at kommunen ud fra oplysningerne i sagen har foretaget en vurdering, og vurderet det mest sandsynligt, at vandets strømningsretning går mod et område imellem de to ejendomme. Kommunen har lagt vægt på tilstedeværelsen af de § 3-beskyttede søer/vandhuller og områdets topografi, der viser en naturlig barriere mod nord samt et overordnet fald mod vandhullet på klagers ejendom, hvilket efter nævnets vurdering understøtter, at der ikke er tilstrækkelig sandsynliggjort, at der har været et dræn over [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup med afvanding mod nord.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Randers Kommunes afgørelse af 25. januar 2019 om afslag på at meddele genopretningspåbud af dræn på [Matrikelnummer 1], Borup By, Borup.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om vandløb.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Danmarks Arealinformation (Danmarks Miljøportal) - <https://arealinformation.miljoportal>.

[5] Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Lovområder:

Vandløbsloven